

Stanowisko KNF w sprawie polityki dywidendowej instytucji finansowych

Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) na posiedzeniu w dniu 27 listopada 2012 r. jednogłośnie przyjęła stanowisko w sprawie zasad:

- **polityki dywidendowej** banków, zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, powszechnych towarzystw emerytalnych, towarzystw funduszy inwestycyjnych i domów maklerskich w 2013 r. za 2012 r.

KNF uznała, że w warunkach utrzymującego się podwyższonego ryzyka w otoczeniu zewnętrznym przejawiającego się w szczególności sytuacją międzynarodowych rynków finansowych oraz prognozami wzrostu gospodarczego, należy kontynuować politykę wzmocnienia bazy kapitałowej instytucji finansowych działających w Polsce jako podstawy ich stabilności, bezpieczeństwa oraz dalszego rozwoju.

Każdy z sektorów otrzyma poniższe zalecenia w formie pisma Przewodniczącego KNF.

Banki

Zaleca się, aby dywidendę mogły wypłacić wyłącznie banki, które spełniają łącznie poniższe kryteria:

- współczynnik wypłacalności powyżej 12%;
- współczynnik Tier 1 powyżej 9%;
- prognoza współczynnika wypłacalności na koniec 2013 r. w scenariuszach testów warunków skrajnych (bazowym, szokowym I i szokowym II) powyżej 12%;
- prognoza współczynnika Tier 1 na koniec 2013 r. w scenariuszach testów warunków skrajnych (bazowym, szokowym I i szokowym II) powyżej 9%;

- ocena BION w zakresie poziomu kapitału lepsza niż 2,5;
- ocena BION w zakresie adekwatności kapitałowej lepsza niż 2,5;
- ogólna ocena BION lepsza niż 2,5.

Banki nie spełniające jednego lub więcej z powyżej wymienionych kryteriów powinny być zobligowane do zatrzymania 100% wypracowanego w 2012 r. zysku.

Pozostałe banki będą uprawnione do wypłaty dywidend. Jako zasadę zapewniającą ostrożne i stabilne funkcjonowanie banku przyjęto, że maksymalny poziom wypłaconej dywidendy za 2012 r. nie powinien przekroczyć 75% zysku (czyli poziom oczekiwanego zatrzymania zysku w ich przypadku to minimum 25% zysku wypracowanego w 2012 r.).

Zakłady ubezpieczeń i reasekuracji

Zaleca się, aby dywidendę mogły wypłacić wyłącznie zakłady ubezpieczeń/reasekuracji, które spełniają łącznie poniższe kryteria:

- I. otrzymały ocenę BION za 2011 r. lepszą niż 2,5;
- II. w 2012 r. nie wykazały niedoboru środków własnych na pokrycie marginesu wypłacalności lub kapitału gwarancyjnego, ani niedoboru aktywów na pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (w okresach miesięcznych lub kwartalnych);
- III. w 2012 r. nie były objęte planem lub programem naprawczym, o których mowa w art. 187 ust. 1-3 i 8 ustawy o działalności ubezpieczeniowej;
- IV. wg stanu na 31 grudnia 2012 r. posiadają wskaźnik pokrycia wymagań kapitałowych (rozumiany jako minimum z wielkości środki własne do marginesu wypłacalności oraz środki własne do kapitału gwarancyjnego) w wysokości co najmniej 160% w przypadku zakładów działu I lub 200% w przypadku zakładów działu II;
- V. w wyniku ostatnio przeprowadzonych testów stresu dla wszystkich badanych rodzajów ryzyka wskaźnik pokrycia wymagań kapitałowych wyniósł co najmniej 110% a wskaźnik pokrycia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odpowiednimi aktywami wyniósł co najmniej 100%.

Zakłady ubezpieczeń/reasekuracji spełniające powyższe kryteria powinny ograniczyć wypłatę dywidendy maksymalnie do 75% wypracowanego w 2012 r. zysku, przy czym wskaźnik pokrycia wymagań kapitałowych po wypłacie dywidendy powinien utrzymywać się na poziomie co najmniej 110%.

Jednocześnie dopuszcza się wypłatę dywidendy z całego wypracowanego w 2012 r. zysku, o ile pokrycie wymagań kapitałowych po wypłacie dywidendy utrzymywać się będzie na poziomie wyższym niż określony w kryterium IV, a także utrzymane zostanie spełnienie kryterium V z uwzględnieniem stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. skorygowanego o wartość dywidendy.

Ponadto zakłady ubezpieczeń/reasekuracji przy podejmowaniu decyzji dotyczącej wysokości dywidendy powinny uwzględnić dodatkowe potrzeby kapitałowe w perspektywie dwunastu miesięcy od momentu zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2012 r.

Powszechne towarzystwa emerytalne

Zaleca się, aby powszechne towarzystwo emerytalne, które będzie podejmować decyzję o wypłacie dywidendy za 2012 r. w 2013 r., spełniało równocześnie wszystkie niżej wymienione kryteria:

kryterium I towarzystwo otrzymało ocenę końcową BION za 2011 r. lepszą niż 2,5;

kryterium II w 2012 r. towarzystwo nie wykazało niespełnienia ustawowych wymogów kapitałowych;

kryterium III według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość kapitałów własnych towarzystwa, powiększona o wartość środków części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego przypadającą na towarzystwo oraz wartość środków przechowywanych na rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego otwartego funduszu emerytalnego zarządzanego przez towarzystwo, stanowiła przynajmniej 1,25% wartości aktywów netto tego funduszu;

kryterium IV według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. wartość płynnych aktywów towarzystwa¹, które mogą być źródłem sfinansowania niedoboru, powiększona o wartość środków części podstawowej Funduszu Gwarancyjnego przypadającą na towarzystwo oraz wartość środków przechowywanych na rachunku części dodatkowej Funduszu Gwarancyjnego otwartego funduszu emerytalnego zarządzanego przez towarzystwo, stanowiła przynajmniej 1,25% wartości aktywów netto tego funduszu;

kryterium V towarzystwo otrzymało ocenę cząstkową BION za 2011 r. w obszarze „adekwatność kapitałowa” lepszą niż 2,5, przy czym w przypadku spełnienia przez towarzystwo kryteriów III i IV na dzień 31 grudnia 2012 r., towarzystwo może uwzględnić ocenę cząstkową BION za 2011 r. w obszarze „adekwatność kapitałowa” przed korektą tejże oceny wynikającą z niespełnienia kryterium III lub IV na dzień 31 grudnia 2011 r.

Zaleca się także, aby ewentualna wypłata dywidendy pozwalała na zachowanie przez towarzystwo wartości kapitału własnego i odpowiednio wartości aktywów płynnych, powiększonych o wartość środków Funduszu Gwarancyjnego przypadającą na towarzystwo, na poziomie nie niższym niż określonym w kryterium III i w kryterium IV, a także uwzględniała dodatkowe potrzeby kapitałowe w perspektywie jednego roku od daty zatwierdzenia przez walne zgromadzenie akcjonariuszy sprawozdania finansowego towarzystwa za 2012 rok, w szczególności w sytuacji występowania podwyższonego ryzyka związanego z uprawdopodobnioną możliwością wystąpienia niedoboru w otwartym funduszu emerytalnym zarządzanym przez towarzystwo oraz oczekiwań dotyczących wzrostu wartości aktywów netto tego funduszu np. na skutek napływu nowych składek, czy osiągnięcia dodatnich stóp zwrotu z inwestycji funduszu. Towarzystwo, które zarządza dobrowolnym funduszem emerytalnym powinno także uwzględnić ryzyko związane z tą częścią swojej działalności i jej możliwym wpływem na wynik finansowy.

¹ Za aktywa płynne mogą być uznane: papiery wartościowe wyemitowane przez Skarb Państwa lub NBP, należności od OFE: tytułem opłaty od składki i opłaty za zarządzanie, środki pieniężne i inne aktywa pieniężne oraz pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe.

Towarzystwa funduszy inwestycyjnych

Zaleca się, aby dywidendę za rok 2012 w roku 2013 mogły wypłacić wyłącznie towarzystwa funduszy inwestycyjnych, spełniające łącznie kryteria wskazane w pkt I – III poniżej, przy zastosowaniu ograniczeń, o których mowa w pkt IV poniżej:

- I. w 2012 r. oraz w okresie od początku 2013 r. do dnia podjęcia uchwały o wypłacie dywidendy nie zaistniała sytuacja, w której doszłoby do niespełniania ustawowych wymogów kapitałowych;
- II. przy podejmowaniu decyzji dotyczącej wysokości dywidendy, towarzystwo powinno uwzględnić dodatkowe potrzeby kapitałowe w perspektywie dwunastu miesięcy od momentu zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2012 r. tak, aby wypłata dywidendy nie miała wpływu na możliwość spełniania wymogów kapitałowych w kolejnych miesiącach;
- III. podjęcie decyzji o wypłacie i wysokości dywidendy powinno uwzględniać następujące kwestie, mające wpływ na przychody, koszty i potrzeby kapitałowe towarzystwa:
 1. w ciągu 3 miesięcy przed podjęciem uchwały o wypłacie dywidendy, w funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez towarzystwo nie powinny być zaobserwowane znaczące i utrzymujące się, w stosunku do wcześniejszego okresu, wypłaty kapitału przez uczestników, powodujące spadek wartości aktywów zarządzanych funduszy;
 2. w ciągu 6 miesięcy przed podjęciem uchwały o wypłacie dywidendy nie powinny mieć miejsca istotne przeszacowania zmniejszające wartość składników lokat funduszy inwestycyjnych, mające istotny wpływ na spadek wartości aktywów funduszy;
 3. w ciągu 6 miesięcy przed podjęciem uchwały o wypłacie dywidendy nie zostały zgłoszone roszczenia uczestników funduszy inwestycyjnych wobec towarzystwa w związku z nienależytym zarządzaniem funduszami inwestycyjnymi.
- IV. towarzystwa funduszy inwestycyjnych, spełniające warunki, o których mowa w pkt I – III, mogą wypłacić dywidendy:

1. w wysokości maksymalnie 75% zysku wypracowanego w 2012 r. o ile wypłata dywidendy nie będzie skutkowałą spadkiem wskaźnika pokrycia wymogu kapitałowego poniżej poziomu 1,5;
 2. w wysokości wyższej niż 75%, ale nie wyższej niż 100% zysku wypracowanego w 2012 r. o ile wypłata dywidendy nie będzie skutkowałą spadkiem wskaźnika pokrycia wymogu kapitałowego poniżej poziomu 2;
- przy czym wskaźnik pokrycia wymogu kapitałowego liczony jest jako iloraz wartości kapitału własnego towarzystwa i obowiązującego poziomu wymogu kapitałowego.

Domy maklerskie

Zaleca się, aby dywidendę za rok 2012 w roku 2013 mogły wypłacić wyłącznie domy maklerskie, spełniające łącznie poniższe kryteria:

- I. w 2012 r. dom maklerski nie naruszył norm adekwatności kapitałowej;
- II. dom maklerski powinien przy decyzji dotyczącej wysokości dywidendy uwzględnić dodatkowe potrzeby kapitałowe w perspektywie dwunastu miesięcy od momentu zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2012 r., w szczególności potrzeby wynikające z implementacji regulacji tzw. pakietu CRD IV;
- III. wskaźnik pokrycia całkowitego wymogu kapitałowego kapitałami nadzorowanymi oraz wskaźnik pokrycia kapitału wewnętrznego przez kapitały nadzorowane wyniósł co najmniej 200% - dla domów maklerskich podlegających wymogom kapitałowym;
- IV. wskaźnik będący udziałem kwoty kapitałów własnych w sumie aktywów ogółem (na podstawie danych zawartych w zbadanym sprawozdaniu finansowym za rok 2012) wynosi co najmniej 50% - dla domów maklerskich nie podlegających wymogom kapitałowym.

Domy maklerskie podlegające wymogom kapitałowym, spełniające powyższe kryteria mogą wypłacić dywidendę w wysokości do 75% zysku netto za 2012 rok.

Domy maklerskie mogą wypłacić dywidendę w wysokości do 100% zysku netto za 2012 rok w przypadku gdy:

- wskazany dla domów maklerskich podlegających wymogom kapitałowym w pkt III wskaźnik pokrycia całkowitego wymogu kapitałowego kapitałami nadzorowanymi oraz wskaźnik pokrycia kapitału wewnętrznego kapitałami nadzorowanymi wynosi co najmniej 250%,
- wskazany dla domów maklerskich nie podlegających wymogom kapitałowym w pkt IV wskaźnik będący udziałem kwoty kapitałów własnych w sumie aktywów ogółem wynosi 75%.

Przy podejmowaniu decyzji o wypłacie dywidendy dom maklerski powinien brać pod uwagę poziomy wskaźników określonych w pkt III lub IV wyliczone na podstawie zbadanego sprawozdania finansowego za rok 2012 oraz średni poziom wskaźników osiągniętych w 2013 r. do dnia podjęcia uchwały o podziale zysku za 2012 rok.